

Конгрес
Українських
Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 22 серпня 2006 року № 33 (145)

ЗІ СВЯТОМ НЕЗАЛЕЖНОСТИ, УКРАЇНО!

Голова Конгресу Українських Націоналістів

Олексій ІВЧЕНКО: "НАС ЧЕКАЄ БОРОТЬБА І ПРАЦЯ В ІМ'Я УКРАЇНИ"

П'ятнадцята річниця незалежності України, на мій погляд, стає одним із переломних моментів у формуванні Української національної держави європейського зразка. Нині доводиться констатувати, що, з одного боку, ми, українці, вперше маємо на чолі державної влади українського Президента, а з іншого – багато розчарувань, адже висока планка цінностей, поставлена нашим народом під час помаранчевої революції, поки що залишається не досягнутою. Тобто нас знову чекає боротьба і праця в ім'я України. Дедалі більше розуміємо, що у великій політичній та геополітичній грі наші традиційні супротивники не збираються відмовлятися від шовіністичних проімперських амбіцій, не гребуючи при цьому найбруднішими методами і не шкодуючи грошей заради того, аби поставити українців на коліна. Однак український народ – з діда-прадіда європейський за своєю суттю – здолає всі підступи. Я вірю, що велика гребля державної машини все ж працює і працюватиме на українську націю. Україна витримає усі новітні випробування, дасть адекватні відповіді на всі виклики нинішнього часу і поступово стане однією з найсильніших, найбагатших держав Європи зі збереженими древніми культурними й народними традиціями.

І хоча у Верховній Раді нинішнього скликання як ніколи мінімальна кількість справжніх патріотів, Конгрес Українських Націоналістів вважає успіхом той факт, що наші представники посідають достойне місце у владі різних рівнів – від сільських до обласних рад. Це також дає нам підстави сподіватися, що українські націоналісти своїми конкретними добрими справами здобудуть ще більшу довіру народу та стверджуватимуть державницькі цінності щодня. І словом, і ділом.

Варто наголосити, що ці перші 15 років незалежності України не були простими. Вони довели, що усім громадянам України, небайдужим до долі своєї Вітчизни та своїх дітей, не доводиться чекати манни небесної, натомість успіхи, добробут, демократія вимагають постійної громадянської активності з боку кожного українця. Адже Україна – земля, благословенна Богом, тож бажаючих володіти нею та панувати над нашим народом у всі часи вистачало. І завжди українська нація народжувала мужніх, самовідданих героїв, які боронили своєю жертовністю сам український дух. Тому не можу погодитися з тими, хто твердить, буцімто незалежність дісталася українцям задарма. Підтверджень тому – безліч у нашій історії. Це і козаки-звитяжці, і велети духу Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Михайло Грушевський, і мільйони невинно убієнних совєцьким режимом під час голодоморів та репресій. Це більш ніж достатня ціна, яку заплатив український народ за те, щоб на мапі світу з'явилася держава на ім'я Україна.

Дорогі моєму серцю брати й сестри! Українці! Сердечно вітаю вас з 15-ю річницею Незалежності України. Зичу міцного козацького духу, віри в найвищу правду Божу. Шануймося! Слава Україні!

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНЕЦЬ

ЧИТАЙМО ІВАНА ФРАНКА!

Постаті такого масштабу народжуються в світі, мабуть, раз на століття. І завжди визначають розвиток не лише рідної нації, а й усієї світової спільноти. Саме таким був Іван Франко, 150-у річницю від народження якого ми відзначаємо цими днями.

Великий українець залишив неперебутній слід у мистецькій та суспільній думці – проявив себе визначним поетом, прозаїком, літературознавцем, фольклористом, пильним дослідником старовинних пам'яток, принциповим літературним критиком, реформатором мови; чималі здобутки Франка в царині художнього перекладу; його знань, сил і енергії вистачало на пильні студії з філософії, психології (в т. ч. психології творчості), політології, історії, соціології, економічної теорії, правознавства; чималих зусиль він доклав до розвою журналістики й видавничої справи; значно поглинала його й сфера практичної політики як засновника та ідейного натхненника спочатку Українсько-руської радикальної партії, а відтак і Української націонал-демократичної партії, яка заклала основи націоналістичної ідеології в українській політиці. Саме з Франкових ідей постав розвій національного духу в Галичині, саме з його праці Галичина протягом усього XX сторіччя вважалася національним П'ємонтом, саме на його політичних ідеях базувалася Західноукраїнська Народна Республіка, саме його художні твори й публіцистичні виступи надихали і досі надихають борців за волю й незалежність України.

"Теперішня пора вимагає від русинів (так під ту пору в Галичині називали себе українці. – **Ред.**) поперед усього організації, витворення більшої політичної сили", – констатував Іван Франко ще на початку 1900 року. Не випадає сумніватися в тому, що "теперішня пора" – сиріч наш-таки, а не лише Франків, час – вимагає від українців іще більшої, ще наполегливішої організації довкола національної ідеї. Загрози, з якими щодня стикається Українська держава вже на п'ятнадцятому році своєї незалежності, не залишають часу для вагань і сумнівів. Тим паче тепер, коли російська "п'ята колона" знову перейшла в тотальний наступ. Нині, як і півтора століття тому, знову актуальний Іван Франко – і як поет, і як політик, і як особистість.

Читаймо його! Прислухаймося до нього! Нині й назавше...

Дорогі читачі! Передплата на газету "Нація і держава" приймається всіма поштовими відділеннями України. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2006 рік (друге півріччя). Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,39 грн. 3 місяці – 4,17 грн. 6 місяців – 8,34 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

Голова ОУН Микола Плав'юк: "ДЕРЖАВА МАЄ СТАТИ УКРАЇНСЬКОЮ ЗА ЗМІСТОМ, А НЕ ЛИШЕ ЗА НАЗВОЮ"

До 15-ї річниці незалежності України ОУН приходить з усвідомленням здобутків та сучасних викликів, котрі спонукають українців бути мужніми, уважними та розважливими. 17-й Великий Збір Українських Націоналістів підбив підсумки роботи структур ОУН як на внутрішньому відтинку, так і на відтинку загальнополітичної діяльності. Наші структури на рівні областей, Всеукраїнське жіноче товариство імені Олени Теліги, Молодіжне об'єднання "Зарево", Видавництво імені О. Теліги, Всеукраїнська Фундація імені О. Ольжича продовжували діяльність, яка у царині інформаційній, видавничій, молодіжній, церковно-релігійній мала помітні успіхи..

На відтинку загальнодержавному очевидно, що останні три роки нашої діяльності були роками тріумфу і турбот, упродовж яких Україна заманіфестувала: у суспільстві назріла думка, що Українська держава має стати українською за змістом, а не лише за назвою.

Україна, принаймні, має Президента, який довів, що національні інтереси стали основними дороговказами, які спрямовують розвиток української політики. Це відповідає устремлінням, що їх понад 75 років тому поставили перед собою українські націоналісти, проголосивши необхідність змагань за відновлення незалежної Української держави, яка б забезпечила всебічний розвиток української нації. Очевидно, протягом останніх років не вдалося домогтися успішного втілення другої частини того постулату. Та ці роки заманіфестували бажання української спільноти тим шляхом іти. І навіть вороги, які негативно ставляться до нашої державності, назвали помаранчеву революцію на Майдані та виборчий процес-2004 року акціями націоналістичними. І об'єктивні зовнішні спостерігачі на кшталт Збігнєва Бжезинського підкреслювали: успіх української революції в тому, що вона змагалася водночас за демократичні й націоналістичні ідеали. Інша річ, що настало розчарування серед української спільноти, адже задекларовані засади не були як слід застосовані тими, хто за допомогою українського суспільства і за активної участи українських націоналістів, зокрема й структур ОУН, був приведений до влади.

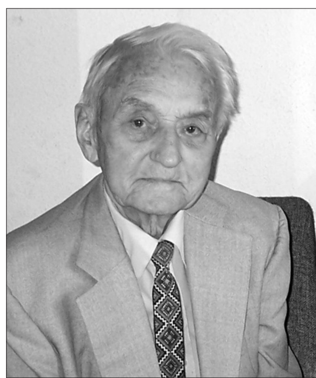
Хочу наголосити на наступному питанні. ОУН виступала проти так званої політичної реформи та заміни президентської республіки на парламентсько-президентську. До нас, на жаль, не прислухалися. Задум архітекторів політичної реформи, з одного боку, був інспірований політичними силами, що прагнули послабити державні структури в Україні. Бо тоді, коли північні сусіди рухалися до централізації влади, у нас обрали протилежний шлях. До того ж, політреформа не була продумана до кінця. Тому стоїмо перед необхідністю не повернення до попередньої Конституції, а доповнення існуючої Конституції, що забезпечило б усунення недоліків. Сподіваюся, що нарешті з'являться украй необхідні закони – про Президента, про Кабінет міністрів, про опозицію.

Черговий етап розвитку українського політикуму вимагає утворення повнокровної, правої націоналістичної фракції. Поза сумнівом, націоналісти мають бути активними у державній та партійній політиці. Проте націоналізм – це не партія, а ідеологічно-світоглядний рух. Потрібно, щоб націоналісти були присутні на всіх ділянках життя: громадського, наукового, церковно-релігійного і партійного. Є чимало націоналістів поза формальним членством в націоналістичних організаціях. Чим більше буде реальних націоналістів в усіх сферах життя, які своєю працею здобудуть авторитет і підтримку, тим ближче перебуватимемо до втілення мрії про сильну суверенну європейську Україну.

Світовий розвиток йде таким чином, що націоналісти завжди були і є потрібні в часи небезпеки. Коли нормалізується життя, вони буцімто зникають. Але воно нормалізується тоді, коли націоналістичні ідеї полонять переважну частину суспільства. І якщо наші політики будуть такими свідомими націоналістами, як французькі, німецькі чи британські, які не обов'язково себе називають націоналістами, але реально такими є, матимемо великі успіхи в державотворенні.

Будьмо екстремістами у кращому розумінні цього слова до часу, коли рівень суспільної думки сягне таких вершин, щоб не тільки націоналісти, а кожен громадянин України боронили честь української мови, культури, історії і були готові працювати на благо України, а якщо треба – відстоювати свою державу. Тому націоналістам слід ще раз переглянути свої взаємини, припинити всі непорозуміння, осучаснити програми і методи дій, щоб відповідали поточній ситуації в Україні.

Я глибоко переконаний, що проблема не в ідеології українського націоналізму, а в тому, що носії тієї ідеології під час минулих парламентських виборів не зуміли належним чином здобути підтримку широкого загалу для того, щоб методами парламентсько-партійної роботи відстоювати українську ідею. Націоналісти мають завдання і мають перспективи. Скільки існує загроза українству, стільки ми були, є і будемо невід'ємною частиною політикуму й суспільно-політичного життя.

Останній командарм УПА Василь КУК: "БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОСТИ МИ НЕ ЗБУДУЄМО СИЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ"

– Пане Василю, із якими, на Вашу думку, здобутками і втратами підійшли ми до п'ятнадцятої річниці Незалежности України? Що ключового вдалося і чого найважливішого не вдалося за цей час досягти?

– Ось уже п'ятнадцять років Україна має незалежність, але при керівництві держави весь час були колишні окупаційні кадри, і вони не дозволили нам домогтися повної суверенності. Протягом цих п'ятнадцяти років, аж до обрання Президентом Віктора Ющенка, ми мусили постійно боротися за саму можливість існування Української держави. Те, що ми вибороли під час Майдану, давало надію на цілковиту її українськість і незалежність. Але ця надія поки що не справдилася. Щоб Україна стала повністю незалежною, слід насамперед визнати борців за її незалежність. Совєтські ветерани наразі в Україні користуються всіма правами і пільгами, а борці за державну незалежність не користуються нічим і не визнані Українською державою, в той час як такі самі борці в Польщі чи Прибалтиці користуються належними їм пошаною і статусом. Тому говорити, що на п'ятнадцятому році від часу проголошення суверенітету Українська держава є справді незалежною, не доводиться. Україна була проголошена, але ще не створена. Її ще треба створювати, щоб вона слугувала інтересам українського народу.

Так, за цей час ми дещо підняли національну свідомість, чимало зроблено для визнання на міжнародних теренах, але наша держава наразі не має українського змісту, у ній все ще дуже сильні залишки совєтсько-комуністичного режиму.

– Чим, на Вашу думку, обернулися для України останні політичні події, зокрема спроба реваншу кучмістів і прем'єрство Віктора Януковича?

– У результаті парламентських виборів Президент Ющенко і "помаранчева" коаліція мали хоч і незначну, але ж перевагу у Верховній Раді, однак через недолугість, політичні свари і особисті амбіції державну владу ми фактично втратили, передали її політичним супротивникам – Януковичу і "реґіонам". Це фактично втрата контролю над державною діяльністю. Це величезна капітуляція, і пояснювати її слід, очевидно, не стільки "політичною необхідністю", як нашою нездарністю творити сильну державу і знаходити способи полагоджувати між собою конфлікти.

Універсал, ініційований Президентом, на жаль, не є ніяким зобов'язанням, – і ми швидко переконаємося в цьому по тій політиці, яку нові коаліціянти провадитимуть не на скріплення Української держави, а на підпорядкування московським інтересам. Я вважаю це великою помилкою Президента і гадаю, що на найближчих виборах він цілковито втратить популярність серед українського народу. Є речі – такі, як державна незалежність, – які не можна "здавати". За неї завжди треба боротися і відстоювати інтереси українського народу до кінця, не віддавати владу в руки антиукраїнськи налаштованих людей, які чинять замах на державну мову і проповідують сепаратизм. Це абсолютно свідома "п'ята колона" Москви. Але наші сили, – незалежно від того, що хоче Янукович чи Ющенко, – будуть мобілізуватися, щоб створити Українську державу не лише за назвою, а й за суттю.

– Який Ваш прогноз стосовно подальшого розвитку ситуації?

– Національні сили будуть щораз більше організовуватися й підніматися. І це видно вже нині, коли ми маємо зовсім інакшу, патріотичнішу молодь. Загалом же, все залежатиме від того, як будуть розвиватися наші стосунки з Москвою і Західною Європою. Одне певно – що національна свідомість буде зростати, а не падати. Адже насправді український народ є об'єднаний, але "п'яту колону" Москви ніколи не можна об'єднати з українським народом, вона завжди буде проти Української держави. Тому політика "Нашої України", спрямована до об'єднання з "реґіоналами", дуже небезпечна і може призвести до фатальних наслідків. Від ставлеників Москви ми ніколи не можемо сподіватися кращого, вони будуть тільки намагатися нас обманути, щоб ми втратили завоювання 24 серпня.

За Українську державу ми боролися і втратили мільйони самовідданих борців. Лише під час Другої світової війни 153 тисячі патріотів убито, відтак понад 200 тисяч вислано в Сибір – це плата за державу, і змарнувати це ми не маємо права. Адже Незалежність України стала результатом національно-визвольної боротьби, а тепер ми знову її майже втрачаємо. Перед нами великі завдання, бо розраховувати на те, що "януковичі" будуть будувати незалежну Українську державу, немає ніяких підстав. Щоб держава стала в усіх відношеннях українською, треба ще дуже багато працювати, щоб на найближчих виборах мати нового кандидата в Президенти, який боронитиме інтереси України. Без української духовності, самим лише напиханням шлунка ми сильної держави не збудуємо. Треба все робити для того, щоб підняти національну свідомість серед населення, насамперед серед молоді.

Кор. "Нації і держави"

Голова Всеукраїнського братства ОУН–УПА

Михайло ЗЕЛЕНЧУК: "ЧАС ВИЗНАННЯ НАСТАНЕ"

Всеукраїнське братство ОУН-УПА щиро радіє з приводу 15-ї річниці незалежності України. При цьому нам дуже прикро, що за ці 15 років українська влада дотепер не визнала і не віддала належної шани героїчній боротьбі УПА, що воювала за нашу незалежність. Цю боротьбу неможливо ні заперечити, ні приховати, ні забути – про неї кричать тисячі могил та хрестів по всій Західній Україні. Нам прикро, але ми віримо, що час визнання настане, тому що незалежної України не може існувати без вшанування її героїв.

Основне досягнення останніх 15 років – це, звичайно, саме проголошення державної незалежності, яка, на жаль, дотепер не є до кінця втіленою в практику. Звісно, ми бачимо певний поступ в багатьох сферах суспільного життя, зростання добробуту населення, але розвиток української державності відбувається дуже повільно. Тобто якщо ми можемо визнати певні досягнення в економіці, то їх важко визнати в культурі, в суспільній злагоді та порозумінні, які є неможливими насамперед без відновлення історичної справедливості – визнання вояків УПА. Ми стурбовані політичною ситуацією, яка склалася в Україні, але не складаємо руки і маємо підстави вірити в нашу остаточну перемогу – в те, що настане час справжньої незалежності без втручання наших сусідів.

Наші корпункти

			Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34	Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03				Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85	Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Луцьк	Максимович Олег	(0332) 72-39-35, (03322) 401-98	Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45	Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 32-23-48	Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113	Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93	Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053	Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
			Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26	Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Микола СЕРГІЙЧУК, "Нація і держава"

УКРАЇНА В НАС ЄДИНА!

Під таким девізом упродовж останніх днів жила столиця України, а разом з нею українці не тільки на материнській землі, а й в усьому світі. У Києві проходив IV Всесвітній форум українців, на який зібралися 3,5 тисячі делегатів і гостей з 43 країн земної кулі.

Розпочався захід 17 серпня в Центрі ділового та культурного співробітництва "Український дім" відкриттям виставок "Моя Україна" (виставка переможців Всесвітнього конкурсу дитячого малюнка), "Українські старожитності", "Трипільська культура – протокультура українців", "Мій рідний край" (тематична виставка-продаж українських поштових марок, випущених за роки незалежності України – 1992–2006 роки), "Українська книга сьогодні", (виставка-ярмарок за участю близько 100 видавництв України та українського зарубіжжя), "Не забуду!" (експозиція колекції бізнесмена, відомого громадського діяча та колекціонера Моргана Вільямса (США), присвячена голодомору в Україні у 1932–1933 роках) та виставки світлин.

Наступного дня вранці від імені учасників форуму було покладено квіти до пам'ятників Тарасу Шевченку, Михайлові Грушевському та до пам'ятного знаку "Жертвам голодомору".

Після цього у Національному палаці мистецтв "Україна" пройшла церемонія урочистого відкриття форуму.

Його учасників поблагословили на плідну й результативну працю в ім'я і на благо усіх українців у світі керівники Української православної церкви Київського патріархату, Української автокефальної православної церкви та Української греко-католицької церкви.

Зі вступним словом до присутніх звернувся голова оргкомітету з підготовки та проведення IV Всесвітнього форуму українців, міністр культури і туризму Ігор Ліховий.

Перед учасниками форуму виголосили промови голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайло Горинь, президент Світового конгресу українців Аскольд Лозинський (США), голова Європейського конгресу українців Ярослава Хортяні (Угорщина), міністр закордонних справ України Борис Тарасюк, голова ради Об'єднання українців Росії та Федеральної національної культурної автономії "Українці Росії" Василь Дума та інші.

Зокрема, Аскольд Лозинський у своєму виступі з обуренням висловився про урядовців, які за 15 років української державності не тільки не спромоглися вивчити державної мови, а й ігнорують її взагалі. Він висловив подив тим, що в Україні досі дотримуються комуністичних оцінок історії: "Велика Вітчизняна війна ніколи не була вітчизняною, оскільки українці були лише гарматним м'ясом для Сталіна... Герої України служили тільки в Українській Повстанській Армії", – сказав Лозинський.

До присутніх звернувся з промовою Президент України Віктор Ющенко. Глава держави вніс на розгляд учасників зібрання проект Національної концепції співпраці із закордонними українцями, розроблений за його дорученням Міністерством закордонних справ.

У своїй промові Президент наголосив, що українська діаспора, яка налічує майже 20 мільйонів українців у понад 60 державах світу, – унікальне у своєму масштабі і за своїми можливостями явище. "Маємо постати перед світом не споживачем, а навпаки – донором міжнародних процесів і реалізатором власної цілісної політичної, економічної і культурної зовнішньої дії", – сказав В. Ющенко. Він також відзначив, що Київ у цьому процесі повинен перетворитися на справжній координаційний і об'єднувальний центр діяльності світового українства. "Треба відмовитися від неприродного поділу українців на своїх та зарубіжних. У світоглядному сенсі Україна є там, де є українці і є українська мова", – сказав Президент.

У цьому контексті глава держави висловився за створення ефективної моделі співпраці з українцями за кордоном із повноцінним фінансуванням з боку Української держави і чіткою координацією не лише в культурній сфері, а й у політичних, економічних, науково-технологічних справах. Вже зараз для підтримки діаспори заплановано виділити майже 77 мільйонів гривень на термін до 2010 року.

Президент також озвучив першочергові кроки, які слід зробити для об'єднання української діаспори. Насамперед – створити сучасну глобальну централізовану мережу для діалогу зі співвітчизниками за кордоном. Необхідно істотно посилити і модернізувати діяльність Української Всесвітньої Координаційної Ради як ключового центру взаємодії світового українства – центру, який діє відповідно до сучасних інформаційних та організаційних технологій.

Крім того, на переконання В. Ющенка, настав час здійснити такі фундаментальні ініціативи, як створення багатотомної Енциклопедії Світового Українства та Білої книги надбань українства у світі. Для цього слід вже зараз розпочати формування відповідних академічних редакційних колегій.

Глава держави закликав учасників форуму зосередитися на завданнях, які демонструють єдність і силу українства – продовжити масштабну роботу із визнання міжнародним співтовариством Голодомору в Україні актом геноциду проти українського народу. "Це особливо важливо напередодні 75-ліття трагедії", – наголосив Президент.

Ще одне завдання в цьому напрямку – здійснити достеменне вивчення української присутності за кордоном, систематизувати відомості про всі наявні національні надбання поза межами України, про могили і місця, пов'язані із видатними українцями, знайти, розшукати і, за можливістю, повернути на Батьківщину численні архіви, історичні цінності та мистецькі спадщини.

Глава держави також дав доручення урядові взяти під державну опіку найважливіші центри української культури у світі: Український Вільний Університет у Мюнхені, Українську Вільну Академію Наук у Нью-Йорку, Наукове Товариство імені Тараса Шевченка у Сарселі, Бібліотеку імені Симона Петлюри у Парижі та десятки інших.

Президент також вручив державні нагороди провідним діячам української діаспори.

Свою роботу IV Всесвітній форум українців продовжив наступного дня. Зранку розпочалася робота секцій.

У рамках форуму було утворено нову громадську організацію "Нова хвиля", яка презентуватиме інтереси більше 7 мільйонів українців-заробітчан. "Нова хвиля" ставить на меті об'єднання та захист прав українців, які сьогодні працюють за межами нашої держави.

Співзасновником "Нової хвилі" від України виступає Всеукраїнська громадська організація "Українська взаємодопомога". Нова громадська організація покликана організувати співпрацю між представниками нової хвилі української трудової міграції та еміграції з громадськими організаціями і державними органами України, а також залучати недержавні сектори України та країн перебування українців для розв'язання їхніх проблем, у тому числі соціальних, сприяти поверненню наших громадян на Батьківщину.

Обрано координаційну раду "Нової хвилі", почесного голову, яким стала народний депутат Оксана Білозір, та раду голів, до якої увійшли представники з кожного континенту.

Учасники зборів також обрали представників – членів ради для створення української світової інформаційної мережі, яка покликана оперативно розповсюджувати інформацію про події, пов'язані з українцями та Україною за кордоном через мережу Інтернет.

Того ж дня, за дорученням прем'єр-міністра України, відбулася зустріч віце-прем'єра Дмитра Табачника із делегацією IV Всесвітнього форуму українців, серед яких були колишній президент УНР в екзилі Микола Плав'юк, генеральний секретар Світового конгресу українців Віктор Педенко, голова Європейського конгресу українців Ярослава Хортяні.

Як повідомила прес-служба Кабміну, на зустрічі Табачник роз'яснив представникам діаспори певні нюанси політики уряду та принципи формування новітньої коаліції, а також розповів про проблеми взаємодії громадських організацій діаспори із українським урядом.

Після обіду розпочалося пленарне засідання IV форуму української Всесвітньої Координаційної Ради, на якому делегати заслухали звіт голови Михайла Гориня, Секретаріату, Контрольно-ревізійної комісії та розпочали дебати.

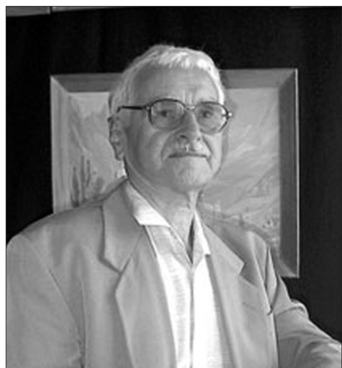
У неділю Всесвітній форум українців продовжив роботу. На пленарному засіданні керівники секцій прозвітували про хід розгляду порушених питань і внесли пропозиції та доповнення до вироблених проектів ухвал секцій.

Було сформовано керівний склад: Президію та Контрольно-ревізійну комісію Української Всесвітньої Координаційної Ради. Новим головою УВКР обрано Дмитра Павличка. Дотеперішнього голову УВКР Михайла Гориня обрано почесним головою цієї авторитетної і впливової громадської організації.

Увечері на Співочому полі пройшла урочиста церемонія закриття форуму і концерт, в якому взяли участь популярні виконавці і гурти, а також інші творчі колективи.

Філософ, культуролог, письменник, правозахисник

Євген СВЕРСТЮК: "Я ТЕРПІТИ НЕ МОЖУ ЛЮДЕЙ, ЯКІ КАЖУТЬ, ЩО МАЙДАН ПРОПАВ!"

– Пане Євгене, з якими, на Вашу думку, здобутками і втратами підійшли ми до п'ятнадцятої річниці Незалежності України? Що важливого, фундаментального вдалося домогтись і чого не вдалося?

– 15 роковини Незалежності України – це дата для нас особлива і значна, яка наводить на певні роздуми і, зрештою, яка великою мірою заспокоює. Оскільки кожна країна, яка здобуває незалежність, кожного року переживає своєрідну кризу і страх – страх можливої втрати. Адже Україна успадкувала все те, що напрацьовувалося протягом кількох поколінь утраченого XX століття.

Якщо говорити про те, чого ми досягли, то мусимо давати собі звіт у тому, що ми, напевно, маємо дуже значні досягнення, які треба належно усвідомлювати. Адже ніколи ми ще не мали такої свободи, і ніколи ми ще не мали світового визнання як держави – про це донедавна могли мріяти хіба найсміливіші. Ніколи ще Україна не була в центрі уваги всього світу так, як це було восени 2004 року. Ніколи досі наші політичні діячі не мали такого шансу чесно увійти в історію свого народу, вийти на велику світову арену політики. А крім цього, ще ніколи український журналіст не мав такого шансу створити собі добре ім'я, бо були десятиліття, коли він узагалі не мав можливості сказати слово – його ловили на півслові й ліквідовували.

Отже, ці досягнення слід усвідомлювати. Треба, щоб вони були в полі свідомості наших людей, які зазвичай є рабами силового поля – тобто, що сьогодні на людину впливає, від того вона й залежить; а людина власне починається з того, що піднімається над обставинами. І так само держава має це усвідомлювати, має мати твердий курс і підбадьорювати своїх громадян.

– Які, на Ваш погляд, перспективи подальшого розвитку? Скажімо, на наступних п'ятнадцять років.

– Я не люблю гадання на 15 років, бо всі ці гадання смішні – і найчастіше падають на першому кроці ті люди, які гадали на багато кроків уперед. Цілком зрозуміло, що доля України залежить тільки від її громадян. І наші внутрішні чинники є визначальними порівняно з усіма зовнішніми. Ніхто нас не підніме на небачені висоти і не опустить в безодню, якщо ми в цю безодню самі не опустимося.

Перспективи залежать від того, наскільки ми будемо здатні до боротьби за єдність і незалежність у кожній житейській ситуації. Наскільки здобудемось – настільки й запишемось.

– А як у цьому контексті Ви сприймаєте події останнього місяця, зокрема формування так званої "антикризової коаліції" і прем'єрство Віктора Януковича?

– Я схильний сприймати це в ширшому контексті. Це сторінка, яку ми переживаємо як велику ганьбу. І нам треба цю ганьбу проковтнути і зрозуміти: якщо ми хочемо перемагати, то треба перемагати щодня. Адже протягом року ми готувалися до цієї поразки – скаржилися на бездіяльність влади. А що може бути гіршого, коли влада бездіяльна, коли вона не використовує кожного шансу, щоб блокуватися на рівні творчих одиниць нації. Однак далеко не все ще втрачено. І я терпіти не можу людей, які кажуть, що Майдан пропав...

Кор. "Нації і держави"

НА СКРИЖАЛЯХ ІСТОРІЇ

ПАМ'ЯТАЙМО ЗАПОВІДІ НАШОГО ПРОРОКА

Світлана ДОРОШЕНКО,
спеціальний кореспондент
"Дзвону Севастополя"

У 20-х числах травня, коли виповнилося 145 років з дня перепоховання Тараса Шевченка, я прочитала цікаве, змістовне і глибоке дослідження доктора філологічних наук, професора Києво-Могилянської академії Володимира Панченка. Зважаючи на актуальність статті для нашого сьогодення, відчуваю потребу поділитися прочитаним. Праця називається "Десять заповідей поета".

Ім'я Тараса Шевченка з'явилося в свідомості Володимира Панченка в ранньому дитинстві. У школі на той час "проходили" поему Шевченка "Кавказ", її читали за кілька місяців перед тим, як радянські танки ввійшли в Прагу в 1968 році:

До нас в науку! Ми навчимо почому хліб і сіль почім!"

Чотирнадцятилітні діти не здогадувались, що це не лише формула царського великодержавництва, а й гасло Радянського Союзу.

В Одеському університеті, де вчився Володимир Панченко, лекції про Шевченка і його творчість читав блискучий педагог В. Фащенко. Він намагався наблизити студентів до багатогранного, привабливого й живого людського образу поета, демонстрував диво Шевченкової художності. Лекції професора залишали простір для додумування почутого. Зачепивши проблему ставлення Шевченка до Богдана Хмельницького, професор відзначив, що воно було складним і неоднозначним, що суперечило тогочасній офіційній думці. Тоді ж Панченкові почала відкриватися й загадка Шевченкових "Трьох літ".

Йдеться про глибоке потрясіння, пережите поетом, про злам у творчості. 14 років він жив поза Україною, позбувся кріпацтва, закінчив Академію мистецтв, написав навіяні спогадами про Черкащину і романтичними переживаннями української історії твори. Приїхав у рідний край і побачив реальну Україну, яка постала в його очах великою руїною. Він був приголомшений картиною майже цілковитої загибелі нації. Шевченка вразило багато що: німці, які на Хортиці "картопельку садять", московські копачі на руїнах Богданового замку в Чигирині, продажність українського панства, приспаність звиклого до неволі українського простолюду.

Він мучився відчаєм, згадував про вогонь Холодного Яру, озирався на історію колись поневолених народів, які спромоглися народити своїх національних героїв, проклинав Московщину з її жорстокими імперськими обіймами, малював страшні картини покари за національне відступництво, благав братів-українців повернутися до матері, обіцяючи тихий рай у власній хаті.

Тоді, в 1843–45 роках, напевно, і з'явилося у Тараса Шевченка відчуття його особливого призначення. Він мусив сказати за всіх, вселити віру в зневірених, засвітити вогонь національного ідеалу, викрити таємних і відвертих ворогів, роздмухати іскру любові в кожному, в кому вона ще жевріла. Власне, це була пророча місія.

В жовтні-грудні 1845 року він переживає небувале творче піднесення. Перед цим майже рік поетові не писалося, а тут злива шедеврів: поеми "Наймичка", "Єретик", "Невільник", "Кавказ", містерія "Великий льох", послання "І мертвим, і живим, і не нарожденним...", "Псалми Давидові", вірш "Не завидуй багатому", "Стоїть в селі Суботові", "Маленькій Мар'яні", "Минають дні, минають ночі", "Заповіт".

На погляд Володимира Панченка, в 1845 році Тарас Шевченко висловив найголовніші для української нації істини, своєрідні десять заповідей, адресовані українцям усіх часів:

1. Не сподівайся на щастя поза своєю хатою, поза своєю матір'ю.

У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає
І на небі, а не тільки

На чужому полі.
В своїй хаті
Своя й правда,
І сила, і воля.

2. Остерігайтесь московських обіймів.

В поемі "Великий льох" три душі дівочі карають себе за мимовільні гріхи. Одна за те, що перейшла з відрами вповні шлях Богдану Хмельницькому, коли він їхав у Переяслав Москві присягати. Друга за те, що цареві московському коня напоїла, тобто Петрові І напередодні спалення Батурина. Третя за те, що усміхнулася Катерині ІІ, коли та плавла в Канів по Дніпрові. З тих малих гріхів постав гріх великий – втрата волі, погибель України. В поемі "Кавказ" Шевченко виніс вирок російському великодержавництву.

3. Знайте, найбільше зло в Україні – в її "байстрятах", у горе-провідниках.

У посланні "І мертвим, і живим, і ненарожденним..." Шевченко розпрощався з романтичними уявленнями, викладеними героїчними картинами української історії. Тепер ця поема вольного народу поставала перед ним як історія відступництва провідників.

4. Не давайте волі лихим силам, які руйнують Україну зсередини.

Шевченко чи не перший сказав про трагічну розчахнутість української нації, у якій могутнє героїчне начало майже завжди перебуває поряд із руїнницьким, самознищувальним. У поемі "Великий льох" лиховісна ворона каркає про двох близнят, які ось-ось народяться:

"Один буде, як той Ґонта,
катів катувати!
Другий буде... оце вже наш!
Катам помагати..."

5. Не кривдіть найменшого брата.

В своїх національних домаганнях, вважав Шевченко, важливо не забути про соціально скривдженого. Чого варта своя хата, якщо більшості живеться у ній злиденно?

6. Не мовчіть, коли вас принижують.

Поет звертається до долі з благаннями:

"Не дай спати ходячому. Серцем,
завмирати
І гнилою колодою по світу валятись.
А дай жити, серцем жити і людей
любити
А коли ні... то проклинать і світ
запалити!"

Є щось страшніше за неволю обставин. Це неволя внутрішня, тюрма у власній душі.

7. Не заздріть багатому.

У жовтні 1845 року Шевченко написав вірш "Не завидуй багатому".

...Не завидуй багатому. Багатий
не знає
ні приязні, ні любові – він все те
наймає

8. Дорожіть волею, а коли її немає навколо, то внутрішньою свободою дорожіть.

"Оженись на вольній волі", – радив поет в одному своєму сумному віршеві.

9. Вірте в свою будучину, в майбутнє України, всупереч безнадії, вірте.

Шевченко мріяв про щасливу Україну вірив в її майбутнє і запалював тих, хто любив його слово.

10. Возлюбіть Україну.

Поет не раз називав її у творах матір'ю, то заплаканою, то усміхненою, то схиленою у благословенні над дітočками своїми – і тими, що любили її з колиски, і тими, що повернулися до неї. Шевченко скликав усіх заблуканих і невірних:

"бо хто матір забуває, того Бог
карає,
Того діти цураються, в хату
не пускають"

Пам'ятаймо безсмертне Шевченкове слово, намагаймося осягнути його бездонну глибину, осмислити геніальні його прозріння, що гарячим словом пробуджує любов до матері-України.

ЮВІЛЕЙ

ІВАН ДЗЮБА З ДОНБАСУ, ЯКИЙ РОЗБУДИВ І ОБ'ЄДНАВ УКРАЇНУ

Видатному літературознавцю, критику, громадському діячу, академіку НАНУ виповнилося 75 років

Марія МАТІОС

...Коли заарештований Іван Дзюба (на той час майже смертельно хворий) міряв камеру СІЗО КДБ на Володимирській, його дружину Марту чи не щодня "виховували" в різних інстанціях.

– Что, ваш муж самий умний марксіст? – слідчий Генеральної прокуратури потрясав перед очима Марти речовим доказом – рукописом "Інтернаціоналізму чи русифікації?". – Ви понімаєте, целий інститут работает над опровержением всего етого!

– ...і, очевидно, не знаходить... – докінчила жінка. – Правду важко заперечити...

А за якийсь час після цієї розмови за авторством Богдана Стенчука вийшла рептилька під назвою "Що і як обстоює Іван Дзюба?"

2 березня 1972 року президія правління Спілки письменників України одноголосно виключила Івана Дзюбу зі своїх членів. До речі, дуже повчально прочитати протокол того засідання, де публічні голоблі проти Дзюби не підняв лише Олесь Гончар (це так, до слова).

Того ж 1972 року Іван Дзюба був засуджений на 5 років позбавлення волі за антирадянську діяльність, звільнений через півтора року, реабілітований 1991 р.

Кому до вподоби читати спогади і мемуари, хай зазирне у книжку Георгія Крючкова "Трудные уроки. Раздумья бывшего партийного работника...". Там є дуже колоритні місця стосовно отого "цілого інституту", який спростовував Дзюбу, і вигаданого "Богдана Стенчука", який згодом став помічником В. Щербицького.

...Хірурги двічі зазирали в його серце, але, думаю, навіть вони не знають, які насправді вулкани приховані в грудях Людини, котру Україна нелукава, Україна правдива і совісна називає найбільшим інтелектуалом і живою совістю нації.

Не маю жодного сумніву, що саме ці дні, дні гарного життєвого ювілею – 75-річчя академіка НАНУ, одного з перших правдивих Героїв України Івана Михайловича Дзюби – народять зливу цілком справедливої і щирої словесної похвали. Проте знаю, з якою іронією він її сприймає. Бо не знаю іншої людини, яка б із такою жадібністю щодня самовдосконалювалася і яка б так природно і глибоко вникала в усе, за що береться її рука. Як і не знаю іншої людини, яка б у приймальню свого службового кабінету заходила, стукаючи у двері. Так було всі роки, коли Іван Михайлович очолював Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Очевидно, оця ненавмисна, природжена делікатність, зворушлива увага до житейських деталей, незвична для наших часів толерантність у судженнях і оцінках у поєднанні із непохитною твердістю у переконаннях і викликали в мені суто людське і читацьке потрясіння, коли я читала в рукописі "Спогади і роздуми на фінішній прямій" Івана Дзюби, які до кінця цього року побачать світ у видавництві "Криниця".

Мені чомусь дуже хочеться, щоб сьогоднішня роздратована і поки що непримирена Україна прочитала саме цю книжку. Адже її написав Іван Дзюба з того Донбасу, який і сьогодні страждає за Україну (але чомусь пошепки), а не харкає її багатствами... Я пересвідчилася, що Донбас не зовсім такий, яким його нам хотіли би намалювати політики. Слава Богу, ще є Донбас Івана Дзюби, Василя Стуса та Івана і Надії Світличних. Але його треба почути.

...А із Докучаєвська, із СШ № 1, в якій навчався Іван Михайлович, час до часу на адресу Шевченківського Комітету приходять листи – подяки від директора цієї школи Наталі Єрмакової за українські книжки, які Дзюба регулярно надсилає в шкільну бібліотеку.

Іване Михайловичу! Не погоджуюся лише з одним: у таких Людей, як Ви, фінішних прямих немає. Ви ж самі недавно мені сказали: "Оце після ювілею тільки й почну працювати". Дай, Боже, Вам здоров'я! При Вас і з Вами моєму поколінню легше реставровувати спотворені істини.

ПОЗИЦІЯ

Парламент однорукий і однобокий, якщо у ньому немає правиці. Залишилися поза будівлею під куполом право-центристський блок Костенка-Плюща, право-ліберальна ПРП, молодіжна "Пора". Багато мовлено на тему "чому". Та і виборець, згодьтеся, не міг розчахнутися у своїх пріоритетах, ніби корова на льоду: ставити заповітну "галочку" потрібно лише навпроти однієї політичної сили.

З-поміж "широко-правих" виключно правий Конгрес Українських Націоналістів має представництво у парламенті саме завдяки передвиборній стратегії єднання. Про нинішню і подальшу тактику завоювання правого електорального поля у великій політичній грі наша розмова із заступником голови Конгресу Українських Націоналістів Володимиром БОРЕЙЧУКОМ.

ВОЛОДИМИР БОРЕЙЧУК: "НАША МЕТА – ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СИЛ"

– Пане Володимире, наскільки, на Вашу думку, КУН відповідає класичним стандартам правої партії?

– Повністю. Підтвердженням тому є факт, що Конгрес Українських Націоналістів є асоційованим членом Альянсу правих партій Європи. Поки-що асоційованим лише через те, що Україна не є членом Євросоюзу.

– Тяжкі уроки "трьох гетьманів" та відцентровості уся країна спостерігає протягом останніх півтора років. Як це розцінюють українські націоналісти, розуміючи банальну істину про силу в єднанні?

– І попередня голова партії – славної пам'яті Слава Стецько, і нинішній голова Олексій Івченко задекларували, що КУН не буде саморозпускатися чи автоматично вливатися до інших партійних утворень. Однак, на мою думку, для тих партій, що мають подібні право-центристські програми, напередодні виборів необхідно об'єднувати зусилля.

З іншого боку, КУН робив певні кроки для того, щоб консолідувати бодай праві націоналістичні сили. Напередодні парламентських виборів сіли за стіл переговорів Організація Українських Націоналістів Миколи Плав'юка, Організація Українських Націоналістів Андрія Гайдамахи, Всеукраїнське братство ОУН-УПА і КУН. Як результат: уперше за більш ніж 60 років підписали угоду про спільні дії та створили громадсько-політичне об'єднання "Національний вибір". То є величезний крок вперед, бо це істинно націоналістичні праві сили.

Напередодні парламентських виборів серед членів КУН побутувала думка, що мусимо йти окремо. Та будь-яка партія, якщо вона державницька і хоче бачити Україну незалежною та правовою, має ставити інтереси держави вище будь-яких політичних амбіцій. Конгрес Українських Націоналістів повинен був підтримати Віктора Ющенка. Ми його підтримуємо і будемо підтримувати, бо це посутньо перший український Президент. Наша політична партія, починаючи з 1992 року і досі – цілісна. Розкольництво у нас не приживається. Я завжди приводив приклад, чому була сильною Українська Повстанська Армія? Що керувало тими молодими патріотами? Шкурні інтереси, гроші? Ні, – національна ідея. Непохитна віра в необхідність незалежної Української держави. І ще визначальними чинниками були й лишаються кадри та дисципліна.

КУН наразі співпрацює з Організацією Українських Націоналістів на чолі з Миколою Плав'юком, Організацією Українських Націоналістів Андрія Гайдамахи, з багатьма представниками Всеукраїнського братства УПА. Не маємо жодних проблем з того, бо закон дозволяє бути членом громадських організацій і водночас – політичної партії. Радіємо з того, що ідеї українського націоналізму сприймаються молоддю, тож КУН суттєво поповнюється освіченими молодими патріотами. Усвідомлюємо, що майбутнє має лише та політична сила, що зуміє об'єднати і залучити до своїх лав нові покоління, здатні змести залишки комуни й космополітизму, тоталітаризму, бо вони бачать перспективу і хочуть, щоб Україна стала високорозвиненою європейською державою, де, вступаючи у життя, кожен громадянин може себе реалізувати.

– Якої позиції дотримується Конгрес Українських Націоналістів на тлі подій останнього місяця, а особливо подання Президентом на пост прем'єра кандидатури Януковича?

– Після березневих виборів до Верховної Ради склалася доволі непроста політична ситуація. Президент постійно перебував на хисткій межі вибору. Однак виявив велику мудрість та поводився як справжній український Президент. І тоді, коли запровадив загальнонаціональний "круглий стіл". І коли однією з умов подання кандидатури Януковича поставив попереднє формування Конституційного Суду. І коли задекларував перебування у кадрово-організаційній квоті Президента силових міністерств, СБУ та Генпрокуратури. Сьогодні, коли питання прем'єра вирішено, всі політичні сили мають формувати владу та здійснювати її задля побудови міцної держави. У протилежному випадку, якби Президент розпустив Верховну Раду, то на кілька місяців залишився б єдиним чинним представником влади разом з в. о. прем'єр-міністра. Без Верховної Ради, без Конституційного Суду.

– Конгрес здебільшого дотримується власної лінії поведінки чи підпорядковується "НУ"?

– Мусимо рахуватися з фактом, що КУН входить до виборчого блоку "Наша Україна", і наш голова Олексій Івченко є членом політичної ради "НУ". Тому дотримуємося позицій, що їх продукує пропрезидентське об'єднання. Окремо КУН нещодавно провів масштабне пікетування посольства РФ, в якому брали участь понад 300 молодих націоналістів. Працівників амбасади вразила кількість юних облич у наших лавах. Нашого представника запросили, щоби передати лист з вимогами Президентові Путіну. Пізніше ми перейшли на Банкову і пікетували Секретаріат Президента з єдиною вимогою: щоб твердіше відстоював національні інтереси України. Адже на кону стоїть збереження євроінтеграційного курсу України, демократичних перетворень, що розпочалися у нашій державі. Ми також звернулися до наших прихильників і громадян України бути готовими стати на захист Української держави.

Наша мета – єднання українських сил. Ще й тому, що впізнаємо почерк різних антиукраїнських спецслужб, що плекають двозначні дискусії, компрометують нашого Президента, розкладають громадянське самоусвідомлення. Доводиться запобігати, аби знову російський чобіт не всохнув в Україну захищати "русскоязичное населеніе". Мусимо бути готові дати відсіч усім зазіханням на нашу державу та цілісність України.

– Є думка, що корені штучного розколу України ведуть до Кремля. Доводилося чути також про широкомасштабну операцію з метою повернення України до імперської орбіти.

– Розколу немає. Він існує лише в головах бажаючих це зробити. Україна – унітарна, монолітна держава. Мені дуже багато доводилося бувати у східних і південних регіонах. Там живуть чудові українці, тверді у своїх переконаннях. Ось і нині КУН проводить вишкіл в горах Прикарпаття, де є представники практично всіх областей. Різниці особливої немає між галичанами і "східняками". З історії бачимо, що завжди Велика Україна, як її називали, генерувала національних провідників. Таких, приміром, як Донцов. Невдовзі у Мелітополі за сприяння КУН буде встановлено пам'ятник цій великій людині. Микола Міхновський народився на Полтавщині, Тарас Шевченко народився на Черкащині. Тобто вся Україна завжди генерувала видатних людей: Петлюра, Мазепа, Сковорода, Осьмак.

Україна не обмежується нинішньою географічною територією. Знаємо, що багато українських етнічних земель перебувають за межами нашої держави – як на Сході, так і на Заході. Там ті самі українці живуть. Тому, якщо ставити питання, то не про розкол, а про збирання земель навколо древньої столиці Руси-України – Києва.

Хто хоче нас знищити, розколоти чи асимілювати як націю, нехай знають: не вдасться. Існує генетичний код. Триста років московський чобіт глумився над українцями і все українське насильницьким шляхом вибивалося з народної душі, а нині народжується дитина, і генетичний код несе в ній дух далеких-далеких предків. Тож рано чи пізно нація відродиться. А така потужна і древня нація, як українська, – просто незнищенна. Це має затямити і Путін, і всі доморощені яничари, які сьогодні за тридцять срібняків готові продати рідну маму.

– Нерідко доводиться чути нарікання на дії Президента. Слово "розчарування" почасти стало узвичаєним...

– Мусимо бути послідовні. Той, хто сьогодні каже, що Президент щось не виконав чи не зробив, має себе умовно поставити на місце чільника держави. Президент обмежений у своїх діях Конституцією. Якщо він особисто відкриватиме кримінальні справи, то це вже буде диктатура. А диктату українці спробували досхочу за сталінських часів і більше не хочуть. Коли Віктор Ющенко прийшов на посаду Президента, Конституція вже була покалічена і сповнена суперечностей.

– До речі, закладених не без участі сумнозвісного Мороза...

– Давайте подивимося, хто такий Ющенко. Це українець, людина з філософським складом розуму та українською душею. Мені випало побувати у Моринцях, де побудовано музей Тараса Шевченка. Тоді ще Ющенко очолював Нацбанк. Хочу принагідно запитати: які кошти вклав Ахметов в українську справу? Чи Юлія Тимошенко, чи ще дуже багато заможних політиків, які видають себе за патріотів? Навіть у кучмістські часи Ющенко знайшов можливість дати кошти на справу українства. Окрім того, щороку наш Президент їздить на могилу Шевченка, кланяється Кобзарю. Це говорить про його українську душу.

Так, Ющенко отримав Конституцію зі спровокованими Морозом та кучмістами суперечностями. Але моральність цієї людини полягала і в тому, що коли соціалісти стали на бік помаранчевої революції, він виконав свої обіцянки щодо розподілу міністерських портфелів попри те, що участь соціалістів була не надто вагомою. Стосовно БЮТ. Ющенко обіцяв Юлії Володимирівні посаду прем'єра і дотримав слова. Турчинов став головою СБУ. Пані Тимошенко мала багато влади. Тобто Президент виконав свої обіцянки перед політичними силами, які допомогли йому стати главою держави. Чесно, відкрито, відверто.

За Президента Ющенка ще довгенько Генпрокурором залишався Піскун. Бачимо зараз, з якою політичною силою поєднала себе ця особа. А чи можна було рік тому, з прокучмівською Верховною Радою, переобрати Генпрокурора? От і запитаймо себе: чи готовий був Піскун відкрити кримінальні справи проти олігархів і тих, хто виступав проти самої Української держави? То яким же чином витримати гасло "бандитам – тюрми"? Бажання Президента і можливості для їх здійснення не в усьому співпадали.

Якби ще під час парламентських перегонів виборці проголосували зі значною перевагою за державницькі пропрезидентські сили, то і в Верховній Раді новітню історію творили б патріоти. Отоді Україна змогла б швидко крокувати уперед. На жаль, з різних причин, в тому числі й через застосування іноземних спецслужб, маємо певний поствиборчий розгардіяш. Але треба шукати розумні шляхи виходу, а не опускати руки та впадати у зневіру.

Українці сьогодення – насправді щасливі покоління, бо нарешті здобули державу і відстояли її 2004 року. Є сили, що мріють повернути нашу землю до статусу колонії. Маємо бути мудрими, аби знейтралізувати осучаснені методи знищення державності. Щоб майбутні покоління не вивчали наших помилок, а вже жили в сильній європейській Україні.

– Дякую за розмову.

Розмову вела
Ольга ДУБОВИК

Оксана БАНДЕРА: "ВІРЮ В СИЛУ І МУДРІСТЬ НАЦІЇ"

Шановна редакція газети "Нація і держава"!

Прошу від мого імені привітати з 15-ю річницею Незалежності України українців і весь український народ.

Ми напередодні 15-ї річниці Незалежності України. Маємо всі атрибути: кордони, прапор, гімн, герб. Але ця незалежність слабка, не наповнена українським змістом. Вона існує поза нами, звичайними українцями. Це хвилює мене і всіх, кому не байдужа доля держави і своя власна, хто переймається тим, яку країну залишимо наступним поколінням.

Наш обов'язок – наповнити її українським змістом. Я вірю в силу і мудрість нашої нації, яка подолає всі перешкоди.

Хай будуть добрими благородні справи. Щастя, здоров'я, наснаги в будівництві Незалежної Української Держави.

Нехай обороняє і охороняє всіх Бог.

Сестра славної пам'яті Провідника Української нації Степана Бандери, Героїня України, Почесна громадянка м. Стрия – Оксана

На світлині: героїня України Оксана БАНДЕРА (ліворуч) і член КУН Анна РУДНИК

КАРБ ПАМ'ЯТІ

ТРИ СТРІЧІ

Віктор ЛУПЕЙКО, письменник

1. ЗАКРИВАВЛЕНІ САНИ

У січні 1947 року я, тоді сімнадцятилітній хлопець, дуже бідував із батьками та двома сестричками в м. Ізюмі, що на Слобожанщині. Батько тоді лежав хворий і голодний — давалися взнаки рани війни. Мати після контузії сорок другого року не була у змозі трудитись, а сестрички тоді були неповнолітніми й не могли бути працездатними. Хлібні карточки по 300 гр. на добу на "єдока" не могли нам зарадити, гуртом голодували (горóдина тоді вигоріла геть уся). Гуртом мене і відрядили до міста Болехова, у "Западну", як у нас тоді казали про Галичину та Волинь. "Телячими" вагонами (так тоді називалися пульмани без полиць, бо пасажирських вагонів майже не було) таки добрався до того Болехова. До містечка приїхав із шматинами полотняної "матерії", за яку наше сімейство планувало роздобути трохи збіжжя.

Крокував до знайомих добрих людей на околицю Болехова від станційки до ринкової площі. Тоді було зимове свято — Йордан, Водохреща, 17 чи 18 січня того голодного року... Було передобіддя. Раптом все якось чорно завирувало — на ринкову площу в'їхала парокінна підвода — закривавлені сани у супроводі невеликого загону енкаведистів та одного чи двох "студебеккерів" із кулеметами на автомобільних кабінах. "Визволителі" почали зганяти людей на площу й вигукували: "Накрыли бункер в Гошево, гранатой подорвали бандеров, всех перебьем!.." Сотні закам'янілих людей позирали на ті закривавлені сани, на яких лежало четверо зовсім молодих бандерівців із пошматованими тілами, майже роздягнених; всі повстанці були босі. Мовчав і я, шукач хліба і правди...

Вже через кілька десятиліть дізнався, що в тому "гошівському" бункері тоді перебували повітовий провідник Долинщини "Шолом", комендант надрайонної боївки "Грім" та бойовики "Недобитий" і "Тарас". Коли повстанці зрозуміли свою безвихідь, почали у тій криївці палити папери й відстрілюватися, скільки могли, задихаючись у вогні й диму. Хотіли самі підірватися, та енкаведистська граната випередила їх — розірвалася, ледь влетівши до бункера. Троє відразу були вбиті. Ледь живого "Шолома" із Болехова відвезли до Станіславської тюрми, де за вказівкою "вищих" катів кати "нижчі" почали підліковувати повітового провідника, щоб потім його мордувати вже грунтовніше. Тим "Шоломом" був Іван Долішній...

2. НА ГОСТИНАХ У ДОЛІШНІХ

...З Іваном Долішнім – повстанським "Богуном", "Бунтарем" та "Шоломом", моя барвиста доля звела мене у 1993 році в селі Тяпче, поблизу Долини і Болехова. Тоді хотілося написати цикл оповідань про людей Української Повстанської Армії й надрукувати їх хоча б скромним накладом. Із знайомим болехівчанином Стахом Сидоренком й завітали до хати Долішніх. Гостинна дружина Івана Васильовича – Олена Долішня-Павлишин, теж колишня багатолітня невільниця радянських таборів, тоді знайшла часину, аби розповісти про повстанські печалі й радощі. Наприкінці наголосила:

– Завітайте завтра. Буде Іван, він Вам більше розповість про нашу боротьбу...

Наступного дня зустрілись із Долішнім, колишнім "Шоломом". Високий, ставний, красивий 72-річний чоловік вразив мене людяністю, щирістю, глибоким християнством, теплими й мудрими роздумами про долю й недолю України. Багато говорив: про повстанство, патріотизм і зрадництво, про своє місце у тій боротьбі. Говорив "про політику". Як для звичайного селянина – незвичайно, грунтовно, глибоко й нещадно. Виявив неабиякі знання й з літератури та мистецтва: цитував Шевченка, Франка, Шашкевича... На етажерці в кімнаті красувалися альбоми зі світового живописного мистецтва...

Намагався ухилитися від розповідей про свої невільницькі страдницькі роки. Лише сповістив, що дивом залишився в живих у тому "гошівському" бункері, що лікарі у станіславській тюремній лікарні магнітними пристроями зуміли вилучити із його тіла 17(!) гранатних осколків, що потім були допити й вирок: 25 років... Здивувався, що я тоді, у січні сорок сьомого, був свідком подій на ринковій площі в Болехові. Шляхи людські...

Після цієї, другої стрічі із Долішнім, таки пощастило написати й видати скромну книжку прози – "Сиве кування зозулі". Із патріотом-інтелектуалом виступали у Тяпчанській середній школі, в долинському Будинку техніки, на легендарних "повстанських" горах – Магурі та Яворині. Добре гостювалось у хлібосольній хаті Долішніх. У наступні роки листувалися.

Зберігаю останній лист Івана Васильовича, де незабутній борець вже "хворими" літерами написав: "п р о щ а й т е"... Долішній відійшов в інший світ два роки тому – у серпні 2004-го...

3. СТОРІНКИ ГЕРОЇКИ І НЕЗЛАМНОСТІ

...Нещодавно в Івано-Франківську вийшла друком вельми поважна книга "Гомін волі", автором і "організатором" цього видання, багатого за змістом, став шановний Михайло Борис. Великих зусиль до з'яви книги доклали народний депутат Верховної Ради III скликання Василь Кощинець та дружина Івана Долішнього п. Олена. У липні в Будинку техніки в м. Долині (Івано-Франківщина) успішно пройшла презентація книги. В анотації до цього видання мовиться: "Гомін волі" – не тільки біографічна повість про незламного борця за волю України, повітового провідника ОУН Долинщини, багатолітнього каторжанина сталінсько-брежнєвських тюрем і таборів, голови Долинського Братства ОУН-УПА, а й розповідь про історичні події визвольних змагань... Є чимало сторінок про рідних і близьких славного повстанця – Іванових батьків – Теклю і Василя, Юрія, Василя, Богдана, Олену та інших патріотів-борців. Через них прокотилася нещадна комуністична терористична машина й... нікого не зламала.

У книзі – цікава художньо-документальна повість про Івана Васильовича, є спогади друзів, листи Долішнього з неволі, сторінки про дружбу патріота із поетом Красівським, єпископом Сліпим, філософом Горбовим, з якими звела повстанця доля у таборах. Є розділ світлин, спогади друзів-побратимів, документи тощо.

Який благодатний матеріал для істориків, літераторів, сценаристів!..

Сторінками книги крокує героїчна постать нездоланного українця-патріота. Розумного, працьовитого, відважного, скромного, людяного. Долішній ще юнаком за Польщі сформувався як борець за Україну, у період "першої" енкаведистської навали (1939–1941) вже керував на Долинщині підпільним націоналістичним юнацтвом, за німецької окупації брав участь у військових акціях проти ворога, більше двох років воював у повстанських лавах проти "другого" пришестя більшовиків. Працював Долішній на пропагандивному націоналістичному полі, брав участь у збройній боротьбі. 18 років гулагівського жахіття по радянських "сибірах" та 20 років невільницької праці на хімічному комбінаті у роки "відлиг" не похитнули віру повстанця в незалежність України.

Останні роки свого світлого життя патріот віддав організаційній праці у Братстві, вшануванні пам'яті полеглих борців. Сторінки книги – яскраві квіти на вівтар пам'яті українця-патріота.

Микола СЕРГІЙЧУК, "Нація і держава"

...Уже за Індіанаполісом несподівано зарядив рясний дощ, що супроводжував нас мало не до пункту кінцевого призначення. Надвечір дісталися Урбани-Шампейна. В'їхали в місто, умите літнім дощем. Відразу зауважив, що це сучасний населений пункт, в якому багато зелені, будинків оригінальної архітектури. Тут ми провели цілих п'ять днів. За цей час узяли участь у роботі XXV ювілейної науково-практичної конференції з української проблематики (подібні заходи традиційно щороку проводяться на базі Іллінойського університету) і, зрозуміло, ближче познайомилися з країною.

Відтак – склалися відповідні враження, якими вважаю за потрібне поділитися з читачами нашого часопису.

Отже, найперше поведу мову про транспорт. Попри те, що майже кожен дорослий американець має власне авто, тут функціонують також міські автобусні маршрути. Найбільше запам'яталося те, що водії чітко дотримуються графіка руху. І дарма, що інколи автобуси були або зовсім порожніми, або в них перебували 1–3 пасажири: транспорт курсує за своїми маршрутами чітко й безперебійно.

По-друге, в Америці не стоїть питання, де пообідати. Мало не в кожному кварталі працюють ресторани, кафе, де за помірну плату (5–7 доларів) можна підкріпитися. Причому, можете взяти будь-яку страву і в будь-якій кількості, дозволити собі добавку. Додаткової оплати за це з вас ніхто не вимагатиме.

Говорячи про Урбану-Шампейн, гадаю, можна стверджувати, що це типове середнє місто США, в якому безліч парків, рівні, широкі вулиці, добре продумані і чітко вибудовані транспортні розв'язки, що виключають виникнення пробок на вулицях.

Впадають також у вічі чистота і порядок, дбайливе оберігання довкілля. Скажімо, коли рано-вранці ми зібралися біля автобуса, щоб їхати до аеропорта в Чикаго, то стали свідками незвичної картини: невеличкими зграйками вулицею гасали ...білки і зайці, аніскілечки не зважаючи на рух авто і людей. Тієї миті здалося: очевидно, американці позбавлені будь-яких клопотів. А якщо вони в них і є, то – незначні. Одне слово, подумалося: нам би їхні проблеми.

ОСОБЛИВОСТІ АМЕРИКАНСЬКОГО МЕНТАЛІТЕТУ

Після Чикаго маршрут моєї мандрівки проліг у протилежний кінець Сполучених Штатів Америки – в Портленд. За якихось чотири з лишком години Boeing переніс мене на берег Тихого океану, де зустрівся із земляками. Справа в тому, що чотири роки тому сюди на постійне місце проживання переїхала пані Зоя, людина пенсійного віку, мешканка мого рідного села, що на Житомирщині. Разом з нею сюди перебралися її дочка Майя із синами Андрієм та Юрієм.

Оскільки пані Зоя жила в селі неподалік від моєї сестри і нині продовжує підтримувати з нею приятельські стосунки, періодично надсилаючи листи та за допомогою телефонних дзвінків, то, довідавшись про мою поїздку до США, запросила завітати до неї в гості. Так я опинився в Сайлемі – місті з населенням близько 130 тисяч мешканців, адміністративному центрі штату Орегон.

Будинки тут переважно одно-двоповерхові. І цьому є своєрідне пояснення. Одним з визначних місць населеного пункту є золотистий пам'ятник людині з сокирою, прозваною Піонером. За неписаним правилом жодна будівля в Сайлемі не повинна перевищувати висоту пам'ятника. У такий спосіб сайлемці підкреслюють свою пошану до людини, яка першою прийшла на цю землю, почала її освоювати, спорудивши насамперед для себе житло.

Вище я вже зауважував, що американці дбайливо ставляться до навколишнього середовища, намагаються не втручатися у природні процеси. Проілюструвати це дозволю собі наступним прикладом.

Неподалік від Сайлема знаходиться каньйон, через який пролягає 114 акрів хвойних лісів, що їх подарував навесні

Продовження. Початок у числі 32.

З ЖУРНАЛІСТСЬКОГО БЛОКНОТА

ТАМ, ЗА АТЛАНТИЧНОЮ ВОДОЮ

1984 року для громадського використання якийсь Лео Сеслак. До цього його родина упродовж 75 років утримувала ці ліси в первісному стані. Особливість зеленого масиву полягає ще й у тому, що на його території знаходиться каскад із семи водопадів. Висота найвищого з них – 177 футів. Подейкують, що Лео Сеслак мав підприємство з виготовлення морозива, яким частував усіх, хто приходив помилуватися витворами природи.

До речі, як зазначено в пам'ятці про цю територію, угіддя господар передав у дарунок громадськості з єдиною умовою: земля залишатиметься в незайманому стані для наступних поколінь. Цього правила, зрештою, неухильно дотримуються. Рухатися тут дозволяється тільки прокладеними стежками. Коли внаслідок буревію чи від старості звалиться дерево й перегородить шлях, працівники спеціальної служби розпиляють його тільки на ширину стежки і приймуть колоду з дороги. Решта дерева, за межами стежки, залишається незайманою. Якщо ж хтось дозволить собі відхилитися від маршруту, при затриманні буде негайно оштрафований.

Встановлені відповідні правила поведінки й застереження і для тих, скажімо, хто навідується у містечко Лінкольн-сіті, щоб на власні очі побачити води Тихого океану.

Нічого не поробиш, такий він – американський менталітет.

Один із водопадів знаменитого каскаду у заповіднику неподалік від Сайлема

УКРАЇНСЬКІ ПЕРШОВІДКРИВАЧІ АМЕРИКИ

Гостюючи у земляків, зустрічаючись з іншими українцями, яких у Сайлемі мешкає чимало, цікавлячись долею Піонера, котрий заснував майбутній адміністративний центр штату Орегон, я вже не замислювався над тим: а хто ж першим з українців "відкрив Америку", чи зберегла історія його ім'я?

Відповідь на це запитання одержав напередодні, у ході ювілейної XXV щорічної конференції з української проблематики, що проходила на базі Іллінойського університету в Урбані-Шампейні.

Багатьох її учасників до глибини душі схвилював виступ асистента директора Українського національного музею в Чикаго Марії Климчак, в якому, до речі, автор чимало місця приділив і висвітленню цього питання.

Нехай дарують мені читачі, але я не можу утриматися від бажання процитувати з люб'язної згоди пані Марії уривок з її промови:

"Погляньте на сизі хмари. Задумані, вони пливуть, мов кораблі по морю. І ген там, аж за синіми небесами, спалахне зоря, і подумки вже загадуємо бажання на майбутнє. Яке ж воно, мабуть таки, подібне до тих хмар, бо якщо придивитися до них очима серця, то побачите корабель долі нашої. Якогось дня прибився він до берегів цієї далекої, а з роками вже близької нам землі. Мить вічності і вічність у миті. Скільки літ минуло, відколи перший українець ступив на цю землю. Цей дивовижний, непідвладний людині час уже зустрічав стільки сходів сонця і проводжав його до заходу, та не зазнав аніскілечки втоми. І саме з його миттєвостей не перестає ткатися для нас полотно століть, а на ньому, вишита краплинами матусиної сльози-роси, доля емігранта. І не позбирати нам з вами усіх історій життя на еміграції у плетений лозяний кошик – час поніс їх у вічність, залишивши нам тільки пам'ять серця. Батьки і дідусі, нені та бабусі української еміграції, низький уклін вам за збережену пам'ять. Америку ми не одідичили, не отримали ні від кого в дарунок... Наших перших емігрантів не пригощали молоком і медом, проте вони освоїли її, бо перед ними постала країна з новим і праведним законом, де кожна людина зможе знайти для себе місце. У серця добра пам'ять. Залишмо при собі світлу і сонячну надію, що ті миті історії української еміграції, зібрані в архіві Українського національного музею і зв'язані у снопики нашого духовного росту, ми таки колись разом розв'яжемо, аби дати їм простір розсіятися добром на полях нашого з вами життя. Журавлики перенесуть на крилах ці зерна в Україну. Цей маленький ліричний відступ дає мені право відкрити сторінки маловідомі, проте цікаві і важливі у морі історії сьогодення.

...1 жовтня 1608-го року корабель "Марія Маргаретта" прибув з Лондона до порту Джеймставні, що у штаті Вірджинія. Поруч з прізвищами пасажирів подавалася місцевість, звідки вони походили. Тож освоювати новий світ прибули Станіслав Садовський з Радом'я, Іван Мата з Кракова, Іван Богдан з Коломиї. Новоприбулі слов'яни заклали у Джеймставні фабрику скла, дьоготю та смоли.

Залишилися легенди і напівлегенди про одного невтомного мандрівника 60–70-х років XIX століття, одного з перших емігрантів до цієї країни, сина священика із села Кривині на Київщині – отця Агапія Гончаренка. Його шлях до Америки проліг через Лондон, Царгород, Єгипет, Грецію. Це наш український Марко Поло у рясі православного духівника і папасі запорозького козака з бородою патріарха. За свідченнями отця Агапія Гончаренка, записаними в пропам'ятній книзі Українського Народного Союзу, довідуємося, що до Аляски, а згодом і вздовж узбережжя Каліфорнії, аж до Сан-Дієго допливали українські козаки, які допомагали 1724 року досліджувати цю велику північну землю. Число їх либонь було досить велике, бо коли 1867 року Аляску продали Америці, там зосталися біля 20 тис. козацького племені. Американці сприйняли їх спочатку за особливу породу індіянців, але згодом довідалися, що це прибульці із Східної Європи, з землі козацької, з української. Може, це легенда, а може, напівлегенда, хтозна, тільки відомо, що доля козацька повінчана буйним вітром і стелилася у різні краї, а там не було літописців, щоби переповіли про ті часи. І, напевно, тому їхній нащадок Агапій Гончаренко, видаючи свій часопис "Аляскін Гералд" 1868 року, у перших його числах розказував своїм землякам про дивні ідеї поета Тараса Шевченка, для якого не було у світі другої України, ані другого Дніпра, що переповідав "Кавказ", "Посланіє", "Думи мої", не залишив конкретних записок, як це робили мандрівники інших народів. Їхав чоловік за море, світ за очі, зривався зі своїх століттями засиджених місць і прямував на край світу шукати долі. Не знав англійської мови, не думав категоріями міста. У статті графа Леливи, поданій у Русько-Американському календарі за 1897 рік, читаємо:" На величезній просторіні Сполучених Держав, від Нью-Йорку до Сан-Франциска, від Ріо Гранде до джерел Місурі, живе до 200 тисяч русинів". А коли відкриємо часопис "Діло" за 1894 рік, який видавався у Львові, то прочитаємо наївного та до болю рідного листа від емігрантів, які працювали на шахтах Пенсильванії, до львівського митрополита Сембратовича. Ось його зміст: "Ми тут, владико, зайшли самі, хоч незрячі. Але не зовсім ми ті самі, що в краю, бо до того щось нам бракує. Бракує нам Бога, котрого ми розуміли б, котрого лиш по свому могли б читати. Ти, владико, отець нам тут, бо отець української церкви, хоч ми з заходу України, не з твоеї дієцезії. Тож просимо, дай нам з краю духовних, дай благословення на будову церков, хай на чужині маємо все, чим свята наша Україна".

19 грудня 1884 року на свято св. Миколая перший український церковний і народний організатор отець Іван Волянський у містечку Шенандуа в Пенсильванії відправив перше богослужіння. Перша українська парафія і перша українська церква св. Михайла 1885 року були збудовані отцем Волянським у цьому шахтарському містечку. Для людей українських Карпат, із задимлених хаток, далеких від великого світу, така подія, як виїзд за океан, мусила бути величезним пережиттям. Переживаємо і ми з вами кожен день розлуки із рідною домівкою, влаштовуємо для себе святочні дні, щоби разом відпливати у далекі і близькі мандри, гортаючи пожовклі сторінки архівів українського музею.

Урбана-Шампейн — типове американське місто

Чикаго – індіанське слово, що означає "дика цибуля". Стоописане, стооспіване, велетенське, засноване 1832 року. А вже через 40 літ до берегів озера Мічіган прибився наш брат українець. Південну та південно-західну частини міста освоювали невеликі групи закарпатців. 1893 року до Чикаго переїздить з Пенсильванії один із найсвідоміших українців першої еміграції, особистий приятель Івана Франка, в минулому студент Львівського університету і перший український лікар в Америці Володимир Сіменович. Вулиці Діміжин, Расін, Рузвельт, Орлінс вслухалися у звуки невідомої їм мови роботящих людей. Вони поспішали до щоденної праці, а в неділю сходилися до своїх маленьких храмів. 17 серпня 1905 року крик новонародженого Михайла Оленика пробудив батьків громади до ще більш завзятої праці навколо будови нової церкви, парохії, громади. Священик Віктор Ковалицький під час хрестин немовляти поблагословив громаду з 50 осіб на добре майбутнє. Зібрали 8 тисяч доларів і купили під свою церкву будівлю лютеранської данської церкви на вулиці Суперіор та Бікерсдайк. У перших протоколах зазначалося, що священики та уся парафія не будуть прив'язуватися ні до римо-католицької, ні до російської православної ієрархії.

"Бажанням засновників парафії святого отця Миколая було піднестися через школу, читальню, політичні клуби чи в інший спосіб", – читаємо в іншому протоколі парафіяльних сходин. І чи багатьом відомо, що з приїздом до Чикаго отця Струтинського у 1907 році було створено при парафії церкви святого отця Миколая "Рідну школу". Вона мала одного учителя та десять учнів, а в 1922 році – вже нараховувала 300 учнів, тут працювало п'ять учителів за навчальною українознавчою програмою п'ять днів на тиждень – від понеділка до п'ятниці – з 4-ї години пополудні до 6-ї вечора.

Велику роль у громаді відігравала жінка, особливо жінка священика. Вона була учителькою та організатором жіночого руху. Так, уже у 1917 році, під керівництвом Емілії Струтинської, дружини пароха церкви св. отця Миколая, було створено товариство Об'єднання українських жінок Америки. Воно організувало курси для неграмотних нових емігрантів, почало видавати квартальник "Рання Зоря". 1913 року було закуплено землю під будову церкви св. отця Миколая, а 1915 на Різдво – відправлено там першу літургію. А 1912 року тут було засновано "Просвіту", яку очолив доктор Сіменович. Якраз ця установа відіграла велику роль у процесі українізації Ілліною.

1915 року на 19-му блоці вулиці Ірі Юрій Маслій, Йосиф Коцовський та Лука Різа заснували українську народну церкву, яка стала першою українською православною церквою в Америці. Це була церква та парафія святої Трійці. 1946 року православні християни придбали більшу церкву на вулицях Оклей і Кортез та назвали її на честь хрестителя Київської Руси св. Володимира. Це були початки – важкі, але доленосні для української громади. Творилися церковно-громадські організації, хори, театральні гуртки, танцювальні групи, існували українські ремісничі училища. У підготовці до життя у вільній та незалежній Україні чикагівець Іван Івановський та члени українського самоосвітнього гуртка заснували 1919 року коледж імені Івана Франка. Тут викладали книговедення, комерційне право, математику, торгівлю, комерційну кореспонденцію, англійську та німецьку мови, українську мову, літературу та історію..."

Зрозуміло, пізніше, особливо після Другої світової війни, все більше українців (здебільшого з числа тих, хто потрапив у німецький полон або був насильно вивезений до Райху на підневільні роботи) почало прибувати до США на постійне місце проживання. Та найбільшого розмаху цей міграційний процес набрав на зламі 90-х років минулого сторіччя. Його ще називають "четвертою хвилею".

Закінчення в наступному числі.

ОБЕРЕГИ

Толока у Трипіллі

День 13 серпня видався напрочуд сонячним і теплим. Тож численні гості, які прибували до трипільського історико-археологічного музею "Прадавня Аратта — Україна" на першу літню Толоку громадського руху друзів цього унікального закладу, перебували у бадьорому й піднесеному настрої.

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

Ледве прибувши на територію музею, гості відразу ж перевдягалися, ступали босими ногами у глиняне місиво, долучаючись до тих, хто вже трудився над створенням замісу — своєрідного будівельного матеріалу з соломи, глини, води — так необхідного для зведення мазанок.

Серед учасників дійства — науковці, педагоги, військові, лікарі, держслужбовці, журналісти і навіть діти, які, прибувши в Трипілля з батьками, не змогли утриматися від спокуси попрацювати нарівні з дорослими. Звідусіль сипляться дотепні жарти, сміх. Невдовзі хтось заводить українську народну пісню. Її підтримують присутні. І ось уже линуть у верховіття щемливі слова з "Повіяв вітер степовий..." Далі співали про "козаченька, що до дівчини щовечора ходить". А коли прибули члени фольклорного гурту "Червона калина" на чолі з Раїсою Пузирьовою із міста Ніжина, то пісень значно додалося.

...Між тим, завдяки зусиллям учасників Толоки, заміс "дозрів". І тепер настав час глиняну масу валькувати. Під керівництвом вправних знавців справи присутні переносять вальки до дерев'яної будівлі і починають замазувати шпарки в стінах. Непомітно робота починає захоплювати усіх. Отже, кожен вважає за честь власноручно "вставити" вальок у майбутню стіну і водночас ретельно вирівняти поверхню.

— Мета нашого заходу, — говорить голова Всеукраїнського громадського об'єднання "Поступ жінок-мироносиць" Зоя Ружин, — популяризація у широких колах української і зарубіжної громадськості знань про історико-культурну спадщину Трипілля, культурної інтеграції регіонів України, а також сприяння розвиткові рекреаційно-туристичної галузі на теренах українського села, що водночас є важливою сферою самозайнятості сільських родин, соціально-економічного розвитку села, пізнання історії та культури України.

Толока — колективне будівництво не тільки давнього трипільського, а й українського села. Ми стали свідками, як представники громадських організацій і рухів взяли участь у кульмінаційному моменті цього дійства — підготовці будівельного замісу та обмазуванні будівлі.

— Хочу наголосити, — вступає в розмову один із засновників трипільського історико-археологічного музею "Прадавня Аратта — Україна", відомий колекціонер Олександр Поліщук, — що трипільська цивілізація — це першоджерело української нації та всієї індоєвропейської спільноти білої раси. Ніде в світі немає феномену, який хоч би трохи наближався до рівня ідейної сакральної (духовної), мистецької потуги, створеної предками українців на нашій землі, зайнявши простір від Чорного моря та Дунаю до Польщі.

Ми тут жили ще до часів потопу.
Наш корінь у землю вростає вісь.
І перше, ніж учити нас, Європо,
На себе ліпше збоку подивись.
Ти нас назвала хутором пихато.
Облиш: твій усміх нам не допече,
Бо ми тоді вже побілили Хату,
Як ти іще не вийшла із печер.

Це рядки з вірша Бориса Олійника. Дійсно, трипільці будували собі хати, обмазували зсередини і зовні, потім білили і фарбували — так само, як традиційно робили українці в селах. Подібні до трипільських хат і дотепер можна знайти у багатьох селах України і Молдови...

...А тим часом будівельні роботи наближаються до завершення. Завдяки ентузіазму, невтомній праці й одержимості самодіяльних "зодчих" у дворі музею набрала чітких обрисів нова споруда, що з часом стане ще одним експонатом цього унікального закладу, який цілком заслужено називають духовним осередком української нації.

ВІД АВТОРА

ДЕРЖАВА "УКРАИНА"?

Іван АНДРУСЯК,
поет

"Вітаємо з першим днем свободи на чотирнадцятому році незалежності", — такі есемески отримував я від друзів рік тому 24 серпня. І не знав, радіти з цього чи дивуватися. Бо все ніби правильно: дві національних революції пережили ми за короткий час — але ж де плоди цих революцій? Що українського, крім самої назви Україна, ми з вами "нареволюціонували"?

Саме перед тим попросила мене дочка подарувати їй диск зі "Шреком" — доволі симпатичним голлівудським мультиком, популярним у всьому світі, і практично скрізь дітлахи мають змогу дивитися його, як і сотні таких самих "Шреків", "Гарфілдів" тощо, рідною мовою. Скрізь, лише не в Україні. Англійською, німецькою, хоч китайською придбати їх в українській столиці елементарно, українською ж — ні за які гроші! Мало того: скільки магазинів із дисками та відеокасетами не обійшов, а рідною мовою там максимум дві із сотень чи навіть тисяч назв... Із комп'ютерними іграми та програмами з українським інтерфейсом точнісінько така ж ситуація. І це в країні, яка всьому світові "постачає" висококласних програмістів! Спробуйте тепер пояснити дитині, що її мова така хороша, милозвучна, солов'їна, — от лише коли заходить мова про сучасні технології, конче доводиться послуговуватися чужою.

Що нам лишається? Скажете, музика? Ага, дуже з цим ділом весело... На всі розкладки українських дисків якщо десяток — то це вже півроку. Причому від російських дорожчі, а справді хороші — значно дорожчі. Виходить, що хочеш бути українцем — плати більше!

Преса? Ой, не скажіть! Багато ви налічите дитячих, жіночих, кулінарних, будівельних, просто попсових, бізнесових, фінансових, спеціалізовано професійних тощо періодичних видань українською мовою? Підійдіть до будь-якого пресового кіоска: є на вітрині "Коммерсант Украина", "National Geographic Украина", навіть "Playboy Украина", не кажучи вже про одіозний "Московский комсомолец Украина", є десятки такого ж напишненого глянсу, а чогось свого або взагалі нема, або зі скрипом витягнуть вам із якогось загашника, сіреньке й непрезентабельне. І то не скрізь: у великому українському місті Харкові, скажімо, ви днем із вогнем жодної (жодної!) навіть загальнополітичної української газети не знайдете...

Інтернет? Скільки українських сайтів мають "українську версію"... Кіно? Не знімається. Чуже кіно? За рік аж два україномовних дубляжі, все решту й далі дублюється в кінотеатрах російською... Театр? Хто його, крім мешканців великих міст, узагалі бачить... Книга? Треба знати "місця", десь на задвірках та околицях, де українську придбати можна, та й то дорожчу від російської, та й то лише у великих містах...

То що ж це за держава така Украина?

За останнім переписом близько 70% населення цієї "Украины" своєю рідною мовою назвали українську — а хто скаже, на скільки відсотків вони можуть задовольнити свої найелементарніші культурні й цивілізаційні потреби? На один чи на два?

І чи можна далі з цим миритися?

Питання, ясна річ, риторичне. Бо в цивілізованій державі не може так бути, аби представникам інших націй жилося комфортніше, ніж нації своєї, рідної. Вони мають точнісінько таке саме право на власний розвій — але ж і ми теж це право маємо!

Який же з цього вихід? Очевидно, лише один — нам конче потрібна розумна патріотична влада. Така, що не дозволить вилізати з прогнилих щілин дурням і провокаторам, але так само й про власне дбатиме. На жаль, за п'ятнадцять років незалежності, включаючи півтора року свободи, ми мали при владі дуже різних людей, але патріотів серед них — одиниці. Тепер знову маємо таке, що взагалі сором! То невже нема виходу? Мабуть, усе-таки десь є, але я його чомусь не бачу.

Крім одного — того, який у собі. Мої погляди стають останнім часом усе дужче національно радикальними, ба навіть місцями відверто жорсткими й нетерпимими. Це, очевидно, зле — але якщо ми й далі матимемо отаку "Украину" без жодного просвітку, то все радикальніших, усе затятіших українців ставатиме дедалі більше. І одного дня нам знову нічого не залишиться, як вдатися до радикальніших методів відстоювання національної гідності...

Мені, чесно кажучи, насправді дуже б цього не хотілося. А вам?

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 60 000 примірників

Ціна договірна